

Forslag til budgetinitiativ i budget 2024-2027

INITIATIV 8.8: Pilotforsøg med selvkørende busser

Fremsat af: *Udvalget for trafik og regional udvikling
Danske Folkeparti og Det Konservative Folkeparti*

Formål og indhold:

Tilslutningen til den kollektive trafik er faldende, men samtidig bliver nye teknologiske muligheder udviklet. Vi ønsker, at Region Hovedstaden går forrest med at bane vejen for fremtidens teknologiske løsninger inden for kollektiv transport.

Vi ønsker, at Region Hovedstaden i samarbejde med interesserede kommuner lancerer pilotforsøg med selvkørende busser. Der er allerede blevet lavet enkelte mindre forsøg i Danmark med selvkørende busser. Nu ønsker vi at udvide dette ved, at Region Hovedstaden laver en pulje til pilotforsøg med selvkørende busser, hvor kommunerne kan søge om at være med.

Kommunerne skal bidrage med medfinansiering til pilotforsøgene, således at den lokale forankring sikres. Pilotforsøgene med selvkørende busser skal medvirke til, at vi får den nødvendige viden til at kunne udvikle fremtidens trafikale løsninger og sikre, at Region Hovedstaden er i førertrøjen på dette område. Derudover skal de selvkørende busser i forsøgsperioden være med til at understøtte, at flere borgere har en reel mulighed for at transportere sig i kollektiv transport. Ved en mindre selvkørende bus er der nemlig gode muligheder for, at den kan køre på ruter, hvor der ellers ville være få mennesker, og en normal rutebus således ville være meget omkostningstung.

Administrationens vurdering:

Der har været flere forsøg med selvkørende busser i Danmark i løbet af de seneste år (fire) – bl.a. på sygehuse i Region Sjælland og på DTU. Region Hovedstaden har medfinansieret projektet ved først Køge Sygehus (indendørs) og siden Slagelse Sygehus (udendørs i blandet trafik) sammen med Movia, Metroselskabet og Region Sjælland.

En fælles udfordring for forsøgene med selvkørende busser har været lange ansøgnings- og godkendelsesprocesser, hvor forsøg først skal godkendes af Færdselsstyrelsen og efterfølgende politisk. Tidligere forsøg viser, at processen kan forventes at tage to år.

Generelt har forsøgene i Danmark været foretaget med små shuttlebusser, der kører ved lav hastighed. Grundet de lange processer har forsøgene været udført med forældet teknologi. Den førerløse teknologi er dog i rivende udvikling, særligt i USA, hvor selvkørende biler kører ved relative høje hastigheder. Teknologien er primært drevet af bilindustrien, hvorfor forsøg og udvikling særligt er målrettet biler. Teknologien, der anvendes i de selvkørende biler, bør dog kunne anvendes i en bus, der dog skal bygges.

Der er også eksempler tættere på, hvor Hamborg (kommune) er udnævnt, som Metropolitan Mobility Model Region, hvor der skal afprøves banebrydende mobilitetsinnovation i Hamborg som en testplads. En af de første foreslåede forsøg er at operere med 10.000 autonome køretøjer i 2030. Disse omfatter fragt, offentlig transport og taxatjenester.

Grundet den lange og svære ansøgnings- og godkendelsesproces med dertilhørende risiko for at gennemføre forsøg med forældet teknologi, anbefaler administrationen ikke at afsætte midler til en pulje til pilotforsøg med selvkørende busser.

Såfremt det ønskes at gennemføre forsøg med selvkørende busser, anbefaler administrationen ikke at oprette en pulje, som kommuner kan søge medfinansiering fra til projekter af følgende årsager:

1. Kommunernes økonomi er presset.
2. De lange processer gør det uattraktivt for kommuner med begrænsede ressourcer at tage initiativ til forsøg med selvkørende busser.
3. En pulje er svær at administrere for regionen, da der ikke kan overføres midler over budgetårene. Det er en udfordring ift. flerårige projekter med usikkerhed ift. tidsplaner grundet de lange og svære ansøgnings- og godkendelsesprocesser.

I stedet anbefaler administrationen at indsamle viden fra Hamborg, og at projektet drives af regionen selv, men dog opsøgende ift. medfinansiering fra kommuner, private aktører og/eller EU i et partnerskab. Der vil også være behov for samarbejde med en eller flere kommuner omkring lokalitet og brug af veje eller stier.

Tidligere pilotforsøg har haft større millionbeløb som budget, hvorfor mange af projekterne havde søgt medfinansiering fra EU-programmer. Der forventes derfor behov for et større millionbeløb for at kunne gennemføre pilotforsøg.

Konsekvenser:

Skriv tallene med 1 decimal.

Økonomi (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Etableringsudgifter			7,5	7,5
Løn (til evt. nye årsværk)			0,6	0,6
Øvrig drift				
Udgifter i alt			8,1	8,1

Det bør for forslag vedr. det regionale udviklingsområde anføres, om forslaget kan tilsagnsbudgetteres

Personale (antal)	2024	2025	2026	2027
Årsværk (hvis der skal ansættes nye)			1	1

Evt. uddybende beskrivelse:

Etableringsudgifterne er et estimat baseret på budgetter for tidligere projekter, og er estimeret for et enkelt selvkørende bus-projekt uden medfinansiering. Ønskes flere projekter vil der være behov for at afsætte flere midler.

Midler til projektet vil først kunne anvendes i 2026, da det tager to år at få godkendt et projekt.

Afsættes midler til projektet anbefales det først at sætte det i gang i 2026, da erfaring er, at det tager 2 år for at få en godkendelse af Færdselsstyrelsen.

Finansiering:

Sæt kryds. Hvis finansiering er fra flere kasser, skal andelene anføres (fx sundhed 1/3, regional udvikling 2/3).

Sundhedskassen	
Den regionale udviklingskasse	X
Det sociale område	

Første tekstudkast til budgetaftalen:

Region Hovedstaden ønsker at gå forrest ved udvikling af ny teknologi og den kollektive trafik. Vi ser et stort potentiale i selvkørende busser, der kan medvirke til at skabe mere mobilitet og gøre den kollektive trafik mere attraktiv.

Initiativets understøttelse af FN's verdensmål:

Forslaget vil især bidrage til verdensmål 9, da forslaget vil fremme innovationen og udviklingen af grønne teknologier indenfor kollektiv trafik og bæredygtig, grænseoverskridende infrastruktur.